

Imma Monsó

Lluís Llach

Antoni Vives

Els autors catalans, les estrelles

És una llista impressionant. Mai no s'havia presentat un Sant Jordi amb tantes novel·les catalanes, d'autors consagrats, emergents o novells.

La novel·lística catalana serà l'estrella del Dia del Llibre, amb autors de llarga trajectòria, emergents i novells. Mai no hi havia hagut una diada de Sant Jordi amb tantes novetats de narradors catalans.

Entre els més veterans, hi trobem Robert Saladrigas (*L'estiu de la pluja*, Edicions 62), Jordi Coca (*En caure la tarda*, Ed. 62), Valentí Puig (*Barcelona cau*, Proa); Olga Xirinacs (*La inundació*, Cossetània); Gabriel Janer Manila (*Amor captiu*, Columna); Isabel-Clara Simó (*Un tros de cel*, Bromera) i Francesca Aliern (*La senyora Avinyó*, Cossetània).

Hi cal afegir Jaume Cabré. *Jo confesso*, apareguda l'any passat, a Proa, arriba aquest abril en plena forma, sense haver perdut gens d'alè.

Dels autors de les generacions posteriors, o bé dels que han començat la carrera més tard, tenim Sebastià Alzamora (*Crim de sang*, premi Sant Jordi, Proa), Imma Monsó (*La dona veloç*, premi Ramon Llull, Planeta), Joan Mas i Vives (*Kabul i Berlín a l'últim segon*, Proa), Joan Carreras (*Carretera secundària*, Proa), Empar Moliner (*La col·laboradora*, Columna), Albert Mestres (*Els colors dels dies*, Angle), Pau Vidal (*Fronts oberts*, premi Marian

Vayreda, Empúries), Joan Barril (*El caçador d'ombres*, Ed. 62), Xulio Ricardo Trigo (*El port del nou món*, Ed. 62), Carme Torras (*Miracles perversos*, premi Ferran Canyameres, Pagès), Andreu Martín (*Cabaret Pompeya*, Ed. 62), Jordi de Manuel (*La mort del corredor de fons*, Ed. 62), Teresa Solana (*L'Hora Zen*, Ed. 62), Vidal Vidal (*Nit endins*, Pagès), David Cirici (*I el món gira*, Columna), Antoni Vives (*Les banderes de l'1 d'abril*, La Magrana), Xavier Aliaga (*Vides desafinades*, Ed. 62), Elisabet Pedrosa (*El meu amor sikh*, Ara Llibres), Jordi Solé (*Ciutat d'espies*, Columna), Salvador Balcells (*Dur de pair*, Meteora), Albert Villaró (*L'escala del dolor*, Columna) i Xavier Bosch (*Homes d'honor*, Proa).

Pel que fa als contistes, la collita és molt més curta, atès que els editors saben que els reculls no tenen tanta sortida, en general. Curta, però no pas sobra, perquè la trobem encapçalada per quatre autors molt estimats per la crítica: Francesc Serés (*Mossegat la poma*, Quaderns Crema), Biel Mesquida (*Llefre de tu*, Club Editor), Marta Pessarrodona (*Quasi tots els contes*, Amsterdam Llibres) i Ramon Erra (*La vida per rail*, premi Mercè Rodoreda, Proa). Ja no tan coneguts, tenim Emili

Olcina (*Striptease per a invidents i altres narracions*, Laertes) i Joan Pinyol (*Planeta Lluc. Deu anys de contes*, Aire).

Els novells. És notable la llista de novel·listes novells, llista que encapçala, per raons de popularitat prèvia, Lluís Llach (*Memòria d'uns ulls pintats*, Empúries). Hi apareix Rafael Nadal, amb un llibre que ha fet forat des del primer dia, *Quan érem feliços* (premi Josep Pla, Planeta), Marina Espasa (*La dona que es va perdre*, Empúries), M. Dolors Millat (*Quirat i mig*, 1984), Jordi Nopca (*El talent*, Labreu), Marta Banús (*El safareig dels morts*, Columna), Salvador Macip (*Hipnofòbia*, Proa), Anna Monreal (*Olives picants*, Proa) i Ada Parellada (*Sal de vaini-lla*, Planeta). També s'estrena com a novel·lista David Escamilla (*Paraules d'amor*, Ed. 62) i el polític Raül Romeva i Rueda (*Sayonara Sushi*, Rosa dels Vents).

La Magrana manté dins les llistes del Sant Jordi la novel·la d'una autora, Marta Rojals, apareguda l'any passat, que ha captivat els lectors a partir del boca a orel·la i que encara es manté al taulell de novetats: *Primavera, estiu, etcètera*.

ROGER PI/ACN

Valenti Puig

Fa això mateix 1984 amb *Branko*, *el Dàltama*, d'un altre novell, però no jove, Rafel Bernabeu. Però per raons diferents, atès que ha passat desapercebuda. L'editor l'ha inclòs a les propostes per al Sant Jordi perquè considera que és injust que no hagi arribat a més lectors.

Una gran part dels novel·listes reflexionen sobre la condició humana, enfronten l'home, i la dona, al seu destí, i parlen del ciutadà contemporani, que qüestiona la seva vida privada i a vegades també professional; és a dir, que es replanteja el seu futur.

Són novel·les que busquen l'ànima dels personatges. Amb amors i desamors. I decepcions. Amb el fracàs com a llosa pesant sobre la vida dels personatges. Tots, amb obres que volen ser profundes.

Dues obres del Grup 62 són novel·les que parlen de les segones oportunitats. La de Barril, *El caçador d'ombres*, és "una novel·la sobre les segones oportunitats que ens ofereix la vida", llegim a la contracoberta. I la de la Parellada, *Sal de vainilla*, és "una saborosa novel·la sobre les segones oportunitats", llegim a la coberta.

La guerra civil. Dins la novel·la històrica, la guerra civil hi té un pes especial. Llach la repassa tota, bàsicament des de Barcelona, amb una incursió a la batalla de l'Ebre. Alzamora reporta els primers dies de la guerra, a Barcelona, és a dir, la Barcelona revolucionària, a través d'una trama novel·lesca que barreja amb la crònica històrica. I Puig cospa l'ambient dels darrers dies de la guerra a la mateixa ciutat a través de

JORDI PLAY/ARKIU

Francesca Aliern

les peripècies d'un policia republicà quintacolumnista, personatge literari de molt de gruix.

Antoni Vives comença la seva novel·la just quan s'acaba la guerra i en comencen les tràgiques conseqüències per a Catalunya. La novel·la és protagonitzada per personatges castellans, els que ens van ocupar el país després de la derrota republicana, i el novel·lista i polític hi recorda que hi havia camises blaves que van ser uns aprofitats, és a dir, que se'n van fer per conveniència, com passa encara ara amb molts militants de partits democràtics, qui sap si per la llavor de cinisme plantada pel franquisme. Finalment, Francesca Aliern culmina amb la guerra civil la seva crònica rural del segle XX.

La novel·la de Llach, però, no es pot etiquetar només d'històrica. El col·lectiu gai ja ha vist que pot formar part de la literatura homosexual. I també de l'eròtica. A l'autor li interessa convèncer el lector del plaer que es troba entre el sexe compartit entre dos homes. Llach podria, doncs, obrir el capítol de la literatura eròtica del Sant Jordi, format, majoritàriament, pels cinc primers títols de la nova col·lecció "De pèl a pèl" de Cossetània.

Rescats. Ens arriben amb comptagotes, però els textos exhumats que seran al taulell de novetats aquest Sant Jordi són molt interessants. En primer lloc tenim, a 1984, *Oratjol de la Serra*, el recull de relats d'Eduard Girbal Jaume del 1919. Amb aquesta obra va començar el cicle narratiu que completà amb

EL TEMPS

Francesc Serés

dues obres mestres de la novel·lística que es diuen *L'estrella amb cua* i *La tragèdia de cal Pere Llarg*, rescatades fa uns quants anys per la mateixa editorial, gràcies no pas a cap professor universitari o estudiós, sinó al poeta Enric Casasses.

Ha estat tota una sorpresa descobrir que Antoni M. Alcover havia publicat una novel·la per capítols a la premsa i poder-la llegir ara en llibre. Es diu *N'Arnau* i l'ha editada l'Abadia de Montserrat. L'edició és de M. Magdaleana Gelabert i Miró.

El Club Editor ha volgut reivindicar la figura d'un autor força negligit, Sebastià Juan Arbó, amb un llibre singular del 1935, *Notes d'un estudiant que va morir boig*, publicat quan l'autor tenia 33 anys.

Arola exhuma la novel·la del reusenc Josep Martí i Folguera (1850-1929), *Lo caragirat*, escrita el 1872 i publicada el 1877 després de ser distingida amb un accèssit als Jocs Florals. És una novel·la històrica romàntica. Ambientada al Camp de Tarragona durant el setge de la ciutat per les tropes franceses durant la guerra de la Independència, forma part del conjunt de novel·les que va protagonitzar la represa de la novel·la catalana de la Renaixença. L'edició és de Jordi Tiñena.

I Quaderns Crema reedita *Gualba, la de mil veus*, d'Eugeni d'Ors, en una edició de Xavier Pla.

Finalment cal destacar la nova edició de *Curial e Güelfa*, a Quaderns Crema.

Traduccions de clàssics. Les traduccions de clàssics de la narrativa

EL TEMPS

Eduard Girbal Jaume

competeixen amb les d'obres actuals, gràcies a l'aparició de segells atents a la millor literatura del XIX i XX, com Adesiara, Accent i El Gall, i a la política que porten a terme L'Avenç o El Cercle de Viena.

Adesiara publica *La dama de les camèlies*, d'Alexandre Dumas fill, en traducció de Lídia Anioll. És el drama de Marguerite Gautier, l'entretenguda de luxe tísica, drama que Giuseppe Verdi va convertir en *La Traviata*. Al marge del pes de la història, és un relat exemplar, menat amb una mà mestra.

També ho és el regal que ens porten les Edicions de 1984, *La frontera*, de l'italià de Trieste Franco Vegliani (1915-1982), revalorat gràcies a Claudio Magris. La traducció, una garantia: Ana Casassas.

De joia en joia, arribem a Marcel Proust. El Cercle de Viena continua la *Recerca del temps perdut* i ara li ha tocat el torn al volum I d'*A l'ombra de les noies en flor*. La versió és de Josep Maria Pinto.

La mateixa editorial ens fa conèixer una novel·la que només havíem vist adaptada al cinema, *La nit del caçador*. L'autor és el nord-americà Davis Grubb (1919-1970). Segons l'editorial, és una extraordinària combinació de realisme social i fauna gòtica. La versió és de Marta Pera Cucurell.

L'Avenç ha optat per un autor del segle XIX, Honoré de Balzac, i un altre del XX, Joseph Roth. Del primer publica *El coronel Chabert*, en versió de Josep M. Muñoz Lloret, i del segon, *Job. Història d'un home senzill*, en versió de Judith Vilar.

JORDI PLAY/ARXIU

Jonas Jonasson

També hi ha optat Accent Editorial. L'autor del XIX és Heinrich von Kleist, amb el llibre *Sobre el teatre de titelles i altres escrits*, en traducció d'Anna Montané Forasté. I el del XX, un altre alemany: Thomas Mann, amb *La Llei*. La traducció és de Josep Murgades Barceló.

Quaderns Crema ens sorprèn amb *Un home invisible* —més de 600 pàgines— del nord-americà Ralph Ellison (1914-1994), obra del 1952, determinant en la història de la literatura americana de la postguerra.

El Gall presenta un Eça de Queirós, *La ciutat i les serres*, obra del 1901, pòstuma: un viatge a París tan divertit com el del darrer Woody Allen, i més satíric.

Traduccions actuals. 1984 ha fet d'E. L. Doctorow, l'autor de *La gran marxa* o *Billy Bathgate*, un autor de la casa, i ara li publica un recull de narracions, *Tot el temps del món*, en versió de Maria Iniesta i Agulló i Julià de Jòdar.

Edicions 62 es manté fidel a Paul Auster. Li publica *Diari d'hivern*. D'un altre autor de la casa, José Saramago, presenta *Claraboia*, del 1953. L'escriptor portuguès va renunciar a publicar la novel·la. Una editorial que la va refusar la donava per perduda i, en aparèixer casualment, l'autor va deixar escrit que, un cop mort, els seus hereus fessin com volguessin.

A Empúries també hi trobem exemples de fidelitats. *Una forma de vida* és el nou títol d'Amélie Nothomb. De Sándor Márai tenim *Alliberament*, una obra punyent i rodona, de base històrica que va aparèixer després de la mort de

JORDI PLAY/ARXIU

Maurizio de Giovanni

l'autor. Més fidelitats: Susanna Tamaro, amb *Per sempre*, a Columna. I Donna Leon, amb *Carn de canó*, a Ed. 62.

Són nous a casa nostra tres nord-americans del Grup 62. De Kevin Canty, Empúries li ha traduït *Tot*. Columna presenta un autor d'èxit, molt conegut a tot el món, Douglas Kennedy. La novel·la que li ha triat, *El moment en què tot va canviar*, és la darrera. I Erin Morgenstern: *El circ de la nit* és la seva primera novel·la. I Ed. 62 espera que *El llenguatge secret de les flors*, la primera novel·la de Vanessa Diffenbaugh, sigui un èxit, no sap si ja aquest Sant Jordi o més endavant.

Amb la narració humorística *Amb una mà al davant i l'altra al darrere*, d'Alan Bennett, Empúries vol repetir l'èxit d'*Una lectora poc corrent*. Té la peculiaritat que es tracta de la primera novel·la de l'escriptor.

Personal com el dietari d'Auster és *Caigut fora del temps*, de David Grossman, l'escriptor de Jerusalem. L'ha publicada Ed. 62 i l'autor hi continua explorant el drama de la mort del fill, que ja va tractar amb *Tota una vida*.

Dels Països Baixos ens arriba *A dalt tot està tranquil*, de Gerbrand Bakker. La novel·la, publicada en més de vint idiomes, inaugura la col·lecció "Raigs globulars" de l'editorial Raig Verd.

La Campana juga fort amb un títol que espera que serà un èxit, segons les primers reaccions, *L'avi que es va escapar per la finestra*, del suec Jonas Jonasson.

Lladres i serenos. La sèrie policíaca ja no és tan aclapadorament nòrdica. De

Joseph Roth

la coneguda autora sueca Mari Jungstedt ens arriba *Una matinada inquietant* (Columna). És nova, també sueca i també la presenta Columna: Kristina Ohlsson. L'editorial li publica *Escollides*, primer volum d'una sèrie protagonitzada per la investigadora Frederika Bergman.

El ventall policíac l'ha obert Columna fins a França amb el díptic de Franz Thilliez format per *La síndrome E* i *Gataca*. La Campana l'ha obert fins a Itàlia amb els dos primers títols protagonitzats per l'inspector Luigi Alfredo Ricciardi i ambientada al Nàpols de l'època feixista, una creació de l'escriptor Maurizio de Giovanni. Els títols apareguts són *L'hivern del comissari Ricciardi* i *La primavera del comissari Ricciardi*. Cal indicar que les traduccions són d'Anna Casassas.

Reportalisme. El reportisme enriqueix enguany la literatura amb tres títols excepcionals. Són *Fargo* (La

David Grossman

Campana), de Carles Porta, i dos grans models del periodisme d'investigació, *Agent 447. L'home que va detenir Companys* (premi Octubre d'assaig, 3i4), de Gemma Aguilera, i *Fèlix Millet, el gran impostor* (Angle), de Jordi Panyella.

La recerca històrica és dominada per llibres que parlen de la guerra civil: *La batalla de l'ou. De quan passàvem gana (1936-1939)* (Pòrtic), de Joan de Déu Domènech; *La rereguarda en guerra (L'Avenç)*, de José Luís Martín Ramon; i *La conquesta de Catalunya* (Base), de Carles López Rovira. També en parla Jaume Vicens i Vives, encaixada en la història d'Espanya del XIX i XX amb el manual inèdit recuperat, escrit originàriament en francès, *Espanya contemporània (1814-1953)* (Quaderns Crema). S'escapa d'aquest fet històric el llibre *Valencianisme, l'aportació positiva. Cultura i política al País Valencià (1962-2012)* (PUV), de Francesc Viadel.

Gemma Aguilera

Assaig. L'assaig polític és representat per *Entre la mentida i l'oblit* (La Magrana), del periodista Francesc-Marc Alvaro, i *Reprendre el camí*, del polític italià Nichi Vendola.

Dos llibres reflexionen sobre l'educació, *Per una educació republicana* ("Observatori de valors", Barcino), de Gregorio Luri, i *L'educació low cost* (Malhivern), de Ramon Coma Dosrius.

L'assaig literari té un gran títol, *Kafka* (Quaderns Crema), de Pietro Citati. I el filosòfic, *Les radicalitats existencials* (1984), un nou volum de la sèrie "Contrahistòria de la filosofia", de Michel Onfray; *Tres discursos en ocasions suposades* (Orteus), de Soren Kierkegaard; i *Passió, meditació i contemplació. Sis assaigs sobre el nihilisme religiós* (Fragmenta), d'Amador Vega.

Lluís Bonada

la Comarcal
la nostra escola

Educació Infantil · Primària · Secundària

Centre concertat · Picassent · Tel. 96 123 19 33 · www.lacomarcal.com